

Uit het WANDO Journaal van december 1968

DORST en het GEMEENTEBESTUUR

Toen in 1813 de Franse heerschappij (1795-1813) was beëindigd, werd er een stedelijk bestuur ingesteld, bestaande uit een burgemeester, een vice-burgemeester en 12 raadsleden. Dit bestuur fungeerde tot 1815 toen er 15 raadsleden werden benoemd, waaronder 3 burgemeesters, geïnstalleerd 2 januari 1816.

De burgemeesters traden om het jaar af. Dit duurde tot 15 maart 1824, toen weer een nieuw bestuur werd gekozen, bestaande uit 15 leden, waaronder een burgemeester en twee wethouders.

Ze werden voor hun leven lang benoemd, Dit is gebleven tot 1851, toen door de stembevoegde ingezetene een gemeenteraad werd gekozen, bestaande uit 13 leden, burgemeester en wethouders daaronder inbegrepen. Deze werden gekozen voor 6 jaar.

We gaan nu eens zien, wie Dorst als raadslid hebben vertegenwoordigd.

1821

Hendrik Wagemakers, die in de plaats van Chr. Liefmans uit Oosterhout. Deze was overleden en door het kiescollege benoemd H. Wagemakers, bouwman te Dorst. Hij is eervol ontslagen in 1836, gestorven in 1857.

1836

In zijn plaats werd gekozen Machiel Govers, geboren te Meerle 1 januari 1788, wonende te Dorst, van beroep winkelier.

1841

Gekozen Peter Boomaars, geboren 18 februari 1787, gehuwd, vier kinderen, wonende te Dorst, bouwman.

1865

M. Govers was niet herkozen. In zijn plaats kwam Johannes van Sundert, geboren te Ginneken 14 juli 1822. In de krant van 9 juli 1865 staat de volgende advertentie:

De ondergetekende, dankbaar voor het herhaaldelijk in het gestelde vertrouwen, geeft bij deze zijn medeburgers te kennen, dat hij, uit hoofde zijner vergevorderde jaren, bij de aanstaande verkiezing van leden van de gemeenteraad verzoekt buiten aanmerking te blijven.

8 juli 1865, M. Govers.

Hij was toen 77 jaar en is gestorven 19 juli 1868, 80 jaar oud.

1871

25 oktober

Verleden zondag is op het gehucht Dorst overleden dhr. J. van Sundert op 49 jarige leeftijd. Hij was sedert 19 juli 1865 lid van de raad. In zijn plaats kwam Louis Boomaars tot 1877.

1877

Deze werd in 1877 niet herkozen. Zijn opvolger was Adrianus Johannes van Sundert, die precies 25 jaar raadslid is geweest tot 1902, toen hij onze gemeente verliet.

Uit het raadsverslag van 4 september 1877:

De nieuw benoemde leden S. Fick, P. Key, C. W. Oomen en A. J. van Sundert, door de secretaris binnengeleid, leggen in handen van de voorzitter de bij de wet gevorderde eden af, waarna de drie eerstgenoemde met hun herbenoeming, de laatste met de benoeming als raadslid worden gelukgewenst, waarvoor het lid Fick namens de overige hartelijke dank betuigt.

Toen van Sundert in 1902 vertrok, schreef hij de volgende afscheidsbrief:

Dorst, 18 juni 1902

Edelachtbare Heren!

Hoewel met weerszin, nadat ik zovele achtereenvolgende jaren als lid in de gemeenteraad heb zitting gehad, ben ik door mijn aanstaande vertrek op 23 juni verplicht de functie neer te leggen, die ik al die tijd met lust heb vervuld.

Maar ook nadat het mij vergund is als raadslid in het heil der gemeente Oosterhout werkzaam te zijn, zullen haar belangen mij na aan het hart liggen, en ook de heren met wie ik als raadslid samenwerkte, zal ik, als vrienden gedenken.

U, mijnheer de voorzitter, en de overige heren mijn dank betuigende voor de vele bewijzen van vriendschap van U ondervonden tijdens mijn lidmaatschap van de gemeenteraad, neem ik afscheid met de wens, dat onder uw wijs bestuur de gemeente Oosterhout meer en meer in welvaart en bloei moge toenemen.

Met de meeste hoogachting,

A. J. van Sundert.

1902

In zijn plaats werd gekozen Petrus Schoenmakers, die tot 1919 raadslid bleef.

1919

Toen werd lid van de raad Boswachter A. van Dijk Sr., die in 1929 wethouder werd. Hij kreeg toen 8 van de 14 stemmen en nam de benoeming aan onder voorwaarde, dat deze betrekking verenigbaar was met zijn ambt, waarvoor hij de beslissing behoefde van de minister.

1931 P. Huybrechts, wordt lid van de raad tot 1944.

1945

Na de noodraad in 1944 werd een definitieve gekozen, waarin A. J. van Dijk Jr., sinds 1953 wethouder. Ook C. van Gool is van 1945 tot 1949 raadslid geweest.

1962 L. van Loon wordt raadslid tot 1966.

In de vijftiger jaren was raadslid voor Dorst C. van Beek 1958-1962

1968

Wethouder van Dijk neemt om gezondheidsredenen ontslag als wethouder en raadslid, zodat momenteel Dorst niet in de raad is vertegenwoordigd.

Dhr. van Dijk wordt om zijn vele verdiensten tot ere-burger van Oosterhout benoemd en ontving tevens van Oosterhout benoemd en ontving tevens de onderscheiding van Ridder in de Orde Oranje Nassau.

In de 18e eeuw en daarvoor bestond het bestuur van de vrijheid en heerlijkheid Oosterhout uit schout (vanaf 1766 Drossaard genoemd) en schepenen. Deze waren zes of zeven in getal en kan men met wethouders vergelijken, trouwens in België worden de wethouders nog schepen genoemd.

De buitenwijken hadden beëdigde afgevaardigden, getal, meestal 2 per buurt of gehucht. Ze stonden schout en schepenen bij vooral als er op de gehuchten iets moest gebeuren, bijvoorbeeld schouw maken, inkwartiering, vormen van patrouilles, collectes, feestelijkheden, taxaties enzovoort.

Een paar voorbeelden hiervan:

1686

Betaald aan Robbrecht Jan Robbrecht, Gezworven te Dorst 7 g. 4 st. voor verschot door hem gedaan aan hout, nagels en arbeidsloon in 't maken van twee schoren te Dorst.

1718

Aan Jan Jan Robbrechts 10 g. 8 st. voor het leggen van een heul of schoor in de heerban te Dorst.

1725

Aan Jan Gijsbr. Stapel, gezworen van Dorst, de som van 5 g. 17 st. 8 penningen over verschot aan een heul te Dorst.

(Er gingen 16 penningen in een stuiver)

Samengesteld door Albert Minjon †